

[Bertel Dahlgaard.]

heller ikke afvises, at en produktionsstigning på 25 pct. i løbet af 5 år vil være mulig indenfor enkelte industrier, men proklamationen af en gennemsnitlig stigning af denne størrelse for hele den danske produktion vil vise sig blot at være hul overdrivelse til brug i oprustningspropagandaen.

Spørgsmålet er så, hvordan man ved samarbejde mellem erhvervene og myndighederne kan fremme produktiviteten her i landet. Jeg sagde her under finanslovbehandlingen i fjor, at dette spørgsmål var det vigtigste af alle på længere sigt, og jeg tilføjede nogle ord, som vistnok trænger til at blive gentaget i dag. Jeg sagde:

„Det er denne stræben efter større produktionseffektivitet, der skulle gennemsyre hele produktionslivet, og som i det lange løb skal redde den danske valuta. Dette spørgsmål har en ganske særlig betydning, når næsten al arbejdskraft er i arbejde, og der i betydelige fag er mangel på faguddannede arbejdere. I en sådan tid er simpelthen produktionsforøgelse afhængig af øget effektivitet. Her må landets styre i samarbejde med arbejdere og arbejdsgivere ikke blot sørge for, at omskoling og oplæring af ufaglærte trænger igennem i et sådant omfang, at der ikke vedblivende opretholdes stor mangel på arbejdskraft på eet område og arbejdsløshed på andre. På samme måde må der skabes en fælles vilje til at fjerne kunstige hindringer for lærlingetilgangen, hvor sådanne hindringer endnu findes, og man må overvinde den modstand, der på visse områder udvises overfor nye arbejdsmetoder, hvor man ved ganske irrationelle lønkrav faktisk modarbejder eller hindrer produktionsmæssige fremskridt.“

Og jeg føjede til, at en afgørende betingelse for at nå frem til den størst mulige produktion var, at man efterhånden fandt frem til lønnsformer, der knytter ledelse, funktionærer og arbejdere sammen i et fællesskab, hvis fælles interesse er bedriftens bedst mulige trivsel til fælles gavn. Den dag, dette skridt tages, er nøglen fundet til den velfstandsreserve, som vil hæve levestandarden for alle.

Jeg tror, at sandheden i disse betragtninger er ubestridelig, men så spørger jeg: Hvad er der på de områder sket i det forløbne år, hvad har regeringen foretaget sig? Såvidt jeg ved, intet. Der har nu siddet en arbejdsmarkedskommission i to år til behandling af spørgsmålene om omskoling af arbejdskraft, fjernelse af hindringer for tilgangen af lærlinge, indarbejdelse af nye ar-

bejdsmetoder, mere rationel tilrettelæggelse af arbejdet i virksomhederne o. s. v., og såvidt jeg ved, er der udført et betydeligt arbejde i kommissionen, men er der kommet praktiske resultater ud af overvejelserne? Jeg har ikke set det.

Der blev i foråret 1950 nedsat det såkaldte produktivtetsudvalg, bestående af repræsentanter for det industrielle erhvervslivs forskellige faktorer samt for administrationen netop til behandling af alle problemer i forbindelse med fremme af produktiviteten. Er der arbejdet i dette udvalg? Såvidt jeg ved, har udvalget ligget i dvale hele året og har først fornylig afholdt et møde. Og først nu møder så regeringen og siger i trontalen, at den agter at optage kontakt med erhvervene for at drøfte disse problemer. Jeg spørger igen: Er det en forsvarlig behandling af dette spørgsmål gennem hele det sidste år? Regeringen tager til Paris og proklamerer 25 pct.s stigning af produktionen i de kommende 5 år. Herhjemme har man ikke rørt en finger for at gennemarbejde problemerne eller for at bidrage til løsningen af dem. Man siger blot, at nu vil man til at tænke over dem. Tror man ikke, det var sundere først at sætte tingene i sving herhjemme og derefter i Paris indskrænke sig til at sige noget, man kan stå inde for?

I ganske særlig grad er denne passivitet skadelig på det arbejdsområde, der hedder byggeriet. Jeg må sige, at jeg havde forbundet nogle forhåbninger med, at en ung virkelysten mand som den nuværende indenrigsminister fik dette vigtige område at tumle med, men mine forhåbninger er blevet skuffet. Hvad er der sket? Ja, indenrigsministeren har grebet ind hist og her, gennemført en skarpere rationering af materialerne, bl. a. fordi så store mængder går til det militære byggeri, forhøjet nogle afdrags- og forrentningsprocenter for statslån til byggeriet, men hele det store, centrale problem om byggeomkostningerne er der praktisk talt ikke rørt ved.

Alle ved, hvorledes de særlige forhold har presset byggeomkostningerne i vejret langt udover, hvad prisstigningerne udefra betinger. Det gælder lige fra materialer og avancer til sortbørsløbninger indenfor visse lokale områder. Ministeren kan gå til sine byggekyndige partifæller, og de vil give mig ret, men ministeren sidder roligt og registrerer måned efter måned byggeindekstallets himmelflugt, der skaber en utålelig tilstand for alle de unge, som skal bebo de nye lejligheder.

I sin fortvivlelse begynder befolkningen en selvbyggervirksomhed rundt i landet. Det